

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 414646

Polletna naročnina . . . . . L. 1.500

Letna naročnina . . . . . L. 3.000

Letna inozemstvo . . . . . L. 4.000

Poštno čekovni račun : št. 24/12410

Leto XXIII. - Štev. 42 (1173)

Gorica - četrtek, 28. oktobra 1971 - Trst

Posamezna številka L 80

Vseh živih - vseh mrtvih dan

Prečudno smo priklenjeni na svet: iščemo veselja, bežimo pred trpljenjem, a tare nas delo, vznemirjajo nas skrbi in bičajo nas bolečine. »Človek, rojen iz žene, živi malo časa in je poln grenkosti,« govori sv. pismo.

Vsi to vemo, vsi to okušamo in skušamo; vsi tudi vemo, da onostranstvo je, da je večnost, Bog. Pa kako se otepamo misli na vse to! Bog nas pozna in ve, kako je z nami: »Telo teži in tlačí dušo, ki bi rada mislila visoke misli.«

Zato je določil po Cerkev, naši duhovni materi, praznik živih in mrtvih — Vse svete in Verne duše, dva dneva, ki naj nas odtrgata od zemlje, da pogledamo preko reke, ki loči čas od večnosti.

Zive reke ljudi vro te dni na pokopališče, kamor pridemo vsi; vse človeštvo se izliva v morje večnosti. Ob Vseh svetih jokajo zvonovi, cvetje na grobovih se solzi, svečke plapolajo v topli ljubezni, mi pa stojimo ob grobu, zamišljeni v večnost, v onostranstvo tipajo naše misli in iščejo dragih rajnih: Kje ste? Kako vam je? Uho nastavljam, da bi ujeli en sam ljubi glas očeta, matere, žene, otroka. Vse tiho. Ali res ni odgovora od tam?

BOŽJI ODGOVOR

Je odgovor na to strašno skrivnost. Bog ga je dal po apostolu Pavlu: »Nočemo pa, bratje, da bi bili vi nevedni o rajnikih, da se ne boste žalostili kakor drugi, ki upanja nimajo... Hiteli bomo Gospodu naproti in tam bomo vedno z Gospodom.«

Na to veliko skrivnost je samo ta odgovor: tako govori dan Vseh živih, vseh zveličanih v nebesih, in tak je govor hrepenelih duš, ki še čakajo v vlačah.

Ta odgovor je potrjen po božjem razodetju in je Pavel sam zagrozil: »In če bi vam angel iz nebes oznanjal drugače, naj bo preklet!«

Iz te vere živi naš narod tisočletje in več, odkar je bil poklican iz »sence zmot« v krščanstvo.

GOVORICA LJUBEZNI

Zato praznuje ta dneva iz duše, iz vere, iz srca s toliko lepoto, da si jo z isto vero in toplim čustvom oglejmo še mi!

Blizajo se Vsi sveti. Ze teden, dva poprej je na pokopališču vse razgibano. Stezice plevejo, beli pesek donaja, rože sade, venčke in šopke pleto. Vsi, tudi najrevnejši. Ti še v večji ljubezni.

Glej tam, staro ženico! Vsa je že sključena. Pa je prilezla na grob svojega dragega moža, ki ji je tako prezgodaj odšel v večnost. Na grobu je lesen križec. Nagnjen. Kako se trudi, da ga uravnata! S tresočo se roko postavi v ilovnat loček tri nageljne in zeleno vejico rožmarina, vmes pa še narezljani roženkravt. Zelene ruše si je narezala v gmajni, rdeče jagode šipka je nabrala. Kapljice njene srčne krvi so, ki jih sedaj polaga na možev grob, kjer jo on čaka in vabi, da kmalu pride za njim.

Pa zapoje zvonovi na Vse svete. Slovesno, veselo potrjavajo. Ljudstvo gre v cerkev vse praznje; bele rute se bleste, židane; vesele obleke, kakor bi šle na svatbo. Saj gredo v cerkev, da pozdravijo brate in sestre na nebeški svatovščini — vsak svojega patrona, svojo patrono, sto in sto imen, veselih imen nebeščanov. To je dan vseh živih, triumf zmagovalcev.

DIH IZ ONOSTRANSTVA

Pa hitro se nagne jesensko sonce. Iz lin se oglašijo zvonovi, a nič več slovesno; počasi, žalostno, zategnjeno pojo. Spet vro množice k fari — vse v črnem. Zalna obleka povsod. Pogledaš po cerkvi — kakor da se je spremenila v en sam mrtvaški prt. Očenaš za očenašem drsi raz pregibajoče se ustnice.

Na grobovih vse kleči, solze teko, svečke gore, zvonovi pa jokajo, jokajo. Večer se bliža. Se bolj živo zagore svečke, vse pokopališče je morje lučic, morje ljubečih src, en sam plamen ljubezni.

Počasi se trgajo ljudje z grobov. Za-

mišljeni gredo na domove. Tam danes ni smeha, ni šale. Onostranstvo čutijo, z rajnimi se pogovarjajo v mislih, v ljubezni kot nekda. Hitro pojedjo. Gospodar vstane — zvonovi so ga poklicali — in sname s stene rožni venec. Kleče ga nato vsi molijo, del za delom, dokler niso vsi trije pri kraju. In nato pridejo na vrsto še očenaši: za očeta, za mater, za tete in botre, za sina, ki se je ponesrečil, za hčerko, ki jo je zavrtna bolezen utrjala z vrta, ko se še ni niti razcvetela... Tiho se nato porazgube po sobah in ležejo — pri tem pa jih spremlja misel na večnost: nebesa, vice — morda... Bog nas tega varuj!

To so ljudje našega naroda, ki žive iz vere. Smrt boli, toda njih smrt ni obup — je sveto in svetlo upanje. Kaj je večje: živeti brez smisla za smrt, a vendar trepetati pred njo, ali živeti iz vere z mislijo na onostranstvo in hrepeneti po Gospodu?

FR. SAL. FINZGAR

Razprava o pravičnosti v svetu

Sinoda škofov v Rimu je pretekle dni intenzivno nadaljevala z delom. Razpravljala je o pravičnosti v svetu. Posegi raznih sinodalnih očetov dokazujejo, da je v svetu še mnogo krivičnega stanja, ki kliče po zboljšanju.

Za vojaške potrebe so v Ameriki in Sovjetski zvezi porabili leta 1970 okoli 200 milijard dolarjev, kar pride 60 dolarjev na osebo; za pomoč nerazvitim državam pa sta ti dve državi dali manj kot po tri dolarje na osebo. Na uvoz iz revnih držav so postavljene visoke carine — mnogo višje kot na uvoz iz bogatih držav, kar jim povzroča veliko škodo.

Zagrebski nadškof Franjo Kuharič je v imenu jugoslovanske škofovske konference poudaril, da marsikje na svetu ni prave verske svobode in tudi ne svobode ve-

ves pretekli teden je trajala na sedežu Organizacije združenih narodov (OZN) v New Yorku debata o dveh Kitajskih. Šlo je za to, ali naj ostane otoška Kitajska, ki obsega otok Formozo (Taiwan) in ji načeljuje stari maršal Čang-kajšek, še naprej članica omenjene organizacije, čeprav bo sprejeta celinska Kitajska in bo njej pripadal stalni sedež v Varnostnem svetu.

NASPROTUJOČA SI STALIŠČA

To pot ni bilo pri večini članic OZN več pomislekov, ali naj se sprejme Maova Kitajska. Tudi Severna Amerika se je odločila, da ne bo temu sprejemu nasprotovala. Stališča so se začela razhajati šele pri vprašanju, koliko je prav-

zaprav Kitajsk. Je samo ena ali sta dve? In če sta dve, je zakonito, da sta obe zastopani v OZN? In če se sprejme stališče, da je Kitajska le ena, je moralno utemeljeno, da se izključi Formozo?

Stališče Sev. Amerike je bilo jasno: Kitajska je sicer ena, a izvrševanje oblasti je deljeno na dve področji: na celinsko in otoško Kitajsko. Ker sta trenutno to dve državi (za državo je potrebno ozemlje, prebivalstvo in oblast, ki to prebivalstvo vodi), ni nobena dvoma, da pritiče obema Kitajskama sedež v OZN. Formozo je država kot Maova Kitajska. Dokler Maocetungu ne bo uspelo, da si jo podredi na ta ali oni način, ne more govoriti v njenem imenu. Trinajst milijonov Formozanov ima vsaj toliko pravice, da so zastopani v OZN kot otočje Fidži sredi Tihega Oceana, ki ima komaj sto tisoč prebivalcev in je bilo šele lani sprejeto v svetovno organizacijo. Poslanstvo OZN ni, da države izključuje, temveč da jih sprejema v svoje okrilje in jim daje možnost, da v sožitju in v dogovoru obravnavajo medsebojne probleme. Izključiti neko državo pomeni isto kot zapreti ji usta, da se njen glas ne bo slišal v mednarodnem svetu.

Zato so ZDA sklenile, da izključitev otoške Kitajske iz OZN predložijo članicam v glasovanje kot »važno vprašanje«, kar tudi je, saj je šlo za izključitev države, ki je bila zvesta načelom OZN in je vedno delala v korist miru. Ker je pri glasovanju o »važnem vprašanju« potrebna dvotretjinska večina (tj. 88 od 131 glasov, kolikor je trenutno članic OZN), je severnoameriška vlada upala, da taka kvalificirana večina ne bo dosežena in bo Formozo lahko še naprej poleg ljudske republike Kitajske zastopana v OZN.

Mnogi politični opazovalci so menili, da ZDA v trenutku, ko se z rdečo Kitajsko dogovarjajo o Nixonovem obisku v Pekingu, ne bodo preveč vztrajale na obrambi Formoze in njenih pravic. Zato so bili začudeni, ko so videli, da je Nixonova vlada vzela zadevo močno zares in vse poskusila, da bi do izključitve Formoze ne prišlo. Pri takem ravnanju jo je vodilo več nagibov.

Pustiti Formozo, tega zvestega zaveznika v času hladne vojne med Moskvo in Washingtonom, bi imelo najprej zelo nepovoljen odmev v ameriškem notranjem mnenju, ki že itak z nekim dvomom prisostvuje Nixonovemu nepričakovanemu odpiranju nasproti Pekingu in Moskvi.

Potrebno pa je bilo pokazati tudi zaveznikom, zlasti malim, in teh ni malo, da pomirjenje s komunističnima velesilama še ne pomeni žrtvovati svojih dosedanjih prijateljev.

SEVERNA AMERIKA PREGLASOVANA

Nasproti severnoameriški resoluciji pa je blok komunističnih in raznih tako imenovanih nevezanih držav tretjega sveta (med njimi so bile Kuba, Jugoslavija, Romunija in cel kup arabskih držav) predložil albansko resolucijo, ki je zahtevala, da se »povrne vse pravice ljudski republiki Kitajski in se prizna njene predstavnike kot edino zakonite v OZN, predstavnike Čangkajška pa nemudoma izžene, ker sedež Kitajske v OZN nezakonito posedujejo.«

Seveda so bili ti podpisniki albanske resolucije v svojem ravnanju kaj malo dosledni, kajti ponovno je iz istih vrst že izšla zahteva, da je treba v OZN sprejeti obe Nemčiji, obe Koreji in oba Vietnamu. Ko gre torej za izključitev države članice, ki je antikomunistična, je treba poudarjati enotnost Kitajske; ko gre pa za sprejem komunistične Vzhodne Nemčije, Sev. Koreje in komunističnega Sev. Vietnamu, kar naenkrat načelo narodne in državne enotnosti ni več važno. Še manj pa je jasno, s kakšno pravico sme imeti Sovjetska zveza kar tri sedeže v OZN, kajti Ukrajina ali Belorusija sta veliko manj samostojni kot npr. Kalifornija ali Ohio ali Alaska v okviru Združenih držav Sev. Amerike. Pa vendar imajo ZDA le en glas. Res čudna doslednost teh levičarskih sil, ki so vse »nevezane«, a vedno na strani svetovnega komunizma.

Negotovost, kako bo glasovanje izpadlo, je bila do zadnjega velika. Tako Sev. Amerika s svojimi zavezniki kot komunistično-levičarski blok sta upala v zmago. Italija, dasi zaveznik ZDA, se je po prerakanju v vladi med demokrati in socialdemokrati na eni in med socialisti na drugi strani odločila, da se bo njen predstavnik glede ameriškega predloga, ali gre pri izključitvi Formoze za »važno vprašanje«, vzdržal.

In tako je prišlo pozno ponoči v ponedeljek 25. oktobra do težko pričakovanega glasovanja. ZDA niso uspeli, da bi članice OZN osvojile njen predlog, da gre za važno vprašanje. Prodrli je albanski predlog, da mora Formozo zapustiti OZN, namesto nje pa pride v organizacijo ljudska republika Kitajska.

Tako slavi komunistični svet veliko zmago nad državami, ki so se pridružile ZDA v njeni obrambi zapadno usmerjene Formoze. Čuditi pa se temu razvoju pravzaprav ni treba. Če je Nixon prav v dneh za Formozo odločilnega glasovanja poslal v Peking svojega odposlanca Kissingerja, da pripravi vse potrebno za Nixonov prihod, zakaj bi morale manjše države biti bolj načelne in pravoverne kot ZDA, svoj čas nosilke protikomunističnega odpora.

Grenko je pri tem le eno spoznanje: Moskva in Peking svojih zaveznikov ne puščata na cedilu. To se zgodi le onim, ki verujejo v besedo zapadnih demokracij. Zato se bo vpliv teh držav v bodočih letih še zmanjšal, skupina »nevezanih« držav pa še povečala. Se razume, nevezanih na Washington, ne pa na Moskvo ali Peking. Sicer pa tudi tu velja pregovor: »Vsak je svoje sreče kovač.«

Litvanski katoličani terjajo svobodo

Nad tisoč litvanskih katoličanov je naslovlilo na generalnega tajnika sovjetske komunistične partije Leonida Brežnjeva odprto pismo, v katerem je med drugim rečeno: »Mi litvanski katoličani nimamo enega samega molitvenika na razpolago. Pred tremi leti je bil sicer eden tiskan, a v zelo omejeni nakladi.« Podpisniki tudi zahtevajo, da se dovoli več vstopov duhovniških kandidatov v semenišče; sedaj je to število zelo omejeno. Končno se zavzemajo za oprostitev duhovnika Zdebskisa, ki je bil letos v avgustu vržen v ječo, ker je učil otroke katekizem.

Misijonska nedelja v Rimu

Ob zvoku bobnov je letos na misijonsko nedeljo sv. oče Pavel VI. podelil 450 misijonskih križev 147 redovnikom in 303 redovnicam, ki se pripravljajo, da odidejo v misijonske kraje v Afriki, Aziji, Oceaniji in Latinski Ameriki.

Prav posebno obeležje so dali svečanosti romarji z otočja Samoa, kjer se je lani za pol dneva ustavil sv. oče med svojim poletom s Filipinov v Avstralijo. Bili so oblečeni v svojo slikovito nošo in okrašeni s peresi, v rokah pa so držali bobne, s katerimi so spremljali svoje petje. V Rim so prispeli že preteklo sredo. Skupino, ki šteje 24 članov, vodi škof iz Samoe. Domov se bodo vrnili to soboto.

Sv. oče je opravil koncelebrirano sv. mašo v družbi 6 kardinalov in škofov. Pri darovanju je 34 parov, ki so bili iz Evrope, Afrike in Azije ter v svojih tipičnih oblačilih, prineslo darove svoje zemlje na oltar. Tudi zastopnika ciganov sta bila med njimi.

V svojem govoru je sv. oče zavrnil dvojno mnenje, ki v pokoncilskem času povzročila precej škode misijonski dejavnosti Cerkev. Eni menijo, da bo že božje usmiljenje pripomoglo, da se bodo zveličali tudi tisti, do katerih ne pride oznanjevanje evangelija; drugi pa pravijo, da mora imeti prednost pred misijonskim delom delo za gospodarski in socialni dvig nerazvitih narodov in ljudstev.

Sv. oče je ti dve mnenji zavrnil, češ da se ne strinjata z božjim načrtom odrešenja. Bog je res usmiljen, a istočasno hoče, da se ljudje zveličajo po ljudeh. Delo za gospodarski in socialni dvig narodov je res potrebno, a prav to se da najlažje doseči po oznanjevanju evangelija, saj evangelij spodbuja k pravičnosti na svetu, k medsebojni pomoči in dejanjem ljubezni.

Opoldne je sv. oče nagovoril zbrane vernike na trgu sv. Petra in jih znova spomnil na njihovo misijonsko dolžnost. Samozni so nato njemu v čast uprizorili nekaj svojih plesov, zvonarji, ki so prišli iz Emilije, Toskane in Verone, so počastili sv. očeta s pozvanjem na zvonove, katere so pripeljali na trg sv. Petra in so namenjeni za razne cerkve v misijonskih deželah.

Opozorilo kard. Slipyja

V soboto 23. oktobra je kardinal Slipy na zasедanju sinode škofov precej ostro kritiziral vaticanske kroge, ki se pogajajo s komunističnimi vladami na račun ukrajinskih katoličanov. »Prejemam pisma,« je dejal kardinal, »v katerih je rečeno: »Le zakaj smo sploh trpeli? Kje je pravica? Smo torej postali nadležni cerkveni diplomaciji? In kardinal Slipy, kaj dela on?« Častitljivi kardinal je odgovoril pred zbranimi škofi: »Le kaj morem storiti?« Sv. oče, ki je bil prisoten v dvorani, je ostal čisto miren in ni trenil z očesom.

Nato je povzel besedo general jezuitskega reda p. Arrupe in dejal: »Kdor pozna sv. očeta le od daleč ali po pisanju časopisov, bo dobil o njem popačeno sliko. Kaj storiti, da jo popravimo?«

Izvirni način protestiranja

V Londonu je okrog 2.000 mladih ljudi protestiralo na izvirni način proti lakoti v svetu. V rokah so nosili šope trave ter tako hoteli opozoriti javno mnenje, da morajo milijoni ljudi zaradi lakote jesti travo in razna zelišča.

Goričani na blagoslovitvi cerkve sv. Cirila in Metoda

Letos v avgustu smo se na našem tretjem ekumenskem potovanju po Prekmurju zadnji dan ustavili še v Mariboru. V predmestju Tezno, ki šteje že 10.400 prebivalcev, smo obiskali tudi ogrodje mogočne stavbe, iz katerega je rasla bodoča cerkev svetih bratov Cirila in Metoda. Že takrat smo obljubili, da pridemo na posvetitev nove cerkve. In tako se je tudi zgodilo. V nedeljo 24. oktobra smo v vselem razpoloženju nastopili proti Mariboru.

Zadnje zvezde so ugašale na nebu, ko smo že brzeli preko mejnega bloka pri Rdeči hiši proti Vipavski dolini. Vzeli smo pot čez Črni vrh. Prav takrat je sonce obsijalo čudovito deželo zlatih jesenskih barv, v katerih so se kopali gozdovi, med belimi skalami pa so žareli grmiči rdečega roja. Jesenska lepota narave nas je spremljala naprej vsjo pot.

Dr. Rudi Klinec nas je seznanjal s kraji, skozi katere smo brzeli, vmes sta mu pomagala še tehnični vodja potovanja g. Artur Koshuta in prof. Mirko Rijavec. Z nami je bil tudi ekumenski romar msgr. Trevisan iz Krmina, katerega smo vedno veselili, kadar se nam pridruži.

Bolj ko smo se bližali Mariboru, številnejši so bili avtomobili in avtobusi na cesti. Se pravočasno smo prispeli v Maribor in nato v predmestje Tezno, kjer nas je sprejelo že morje ljudstva. Toplo sonce je sijalo na pisano množico, iskriilo se na zlati vezenini narodnih noš ter na plaščih škofov in duhovnikov.

Spreved duhovščine je pravkar dospel do cerkvenih vrat in nato med petjem litanij vseh svetnikov stopil v cerkev. Po prostoru pred cerkvijo je bil postavljen lepo okrašen oltar in tam je po posvetitvi mariborski škof dr. Držečnik daroval slovesno sveto mašo. Somaševala sta škofa dr. Lenič in dr. Grmič; veliko število drugih duhovnikov, med njimi tudi trije protestantski pastori in pravoslavni duhovnik so pa prisostvovali sveti daritvi.

Zastopani so bili Slovenci iz vse Slovenije, Primorske in Koroške. S Koroške je prišlo z devetimi avtobusi nad 400 rojakov pod vodstvom prelata Aleša Zechnerja. Ob darovanju so Korošci prinesli na oltar dragoceno darilo. Mariborski škof dr. Držečnik je v svojem nagovoru ob evangeliju pristočno pozdravil vse navzoče in z izredno toplimi besedami še posebno vernike iz vasi Zakrižje, ki spada pod SR Slovenijo, ima slovensko šolo, cerkveno pa spada pod zagrebško nadškofijo in ima za župnika Hrvat, ki se krčevito brani, da bi uvedel v cerkvi slovensko bogoslužje, čeprav je ogromna večina fare slovenska in pri maši slovensko prepeva, župnik pa v hrvaščini mašuje in pridiga. Za pokoncilski čas res nepojmljive stvari!

Iz nadaljnega govora škofa Držečnika povzemamo njegove glavne misli: Le neomejeno zaupanje v Boga in sodelovanje vernikov je pripomoglo, da smo dokončali to ogromno delo. Ko so se Izraelci vrnili iz babilonske sužnosti, so z ogromnimi žrtvami obnovili Salomonov tempelj in Bog je bil z njimi. Tudi za nas so bili hudi in neprimerni časi, da bi začeli s tako velikim delom, pa smo bili prepričani, da je Bog z nami. Čutili smo nujno potrebo, da se v tem predmestju 10.000 prebivalcem sezida prepotrebna cerkev. K temu so nas spodbujale razne slovesne toletnice, 1200 let pokristjanjenja Slovencev, 1100 let prve slovenske nadškofije in spomin na našega škofa Martina Slomška, ki je ustanovil bratovščino sv. Cirila in Metoda. Začeli smo z božjo pomočjo in v kratkem času zbrali tako velika sredstva, da smo lahko mislili na začetek del. Veliko zaslužio pri tem imata dr. Stanko Ojnik in pater Lovrin. Pa še en dogodek nas je priganjal k delu. Na dan sv. Cirila in Metoda leta 1941 so Nemci, ki so zasedli Slovenijo, odpeljali iz Rajhenburga prvi transport nad 200 družin, med njimi 216 duhovnikov v Slavosko Požego. Iznagnani duhovniki smo takrat v Zagrebu napravili zaobljubo, da če se srečno vrne, bomo v mariborski škofiji sezidali cerkev v zahvalo sv. Cirilu in Metodu. Danes je ta zaobljuba izpolnjena in cerkev stoji pred nami v vsej svoji lepoti. Izročam jo vam, dragi verniki, da jo čuvate kot dragoceno dedščino in jo izročite bodočim rodovom. Naj bo sedež in središče vašega verskega življenja in bodočega ekumenskega gibanja.

Nato smo si ogledali notranjost cerkve, ki je res arhitektonsko posrečena in popolnoma odgovarja zahtevam modernega časa in nove liturgije. Cerkev krasijo dela dveh naših slovenskih umetnikov

Slikar Stane Kregar je izdelal krasna barvna okna, naš slovenski kipar France Corše pa je izdelal skoro pet metrov visok lesen križ, ki visi s stropa nad oltarjem. Umetnik Gorše je izdelal tudi križev pot in kipa sv. Cirila in Metoda, ki ju bodo postavili ob vhodu v cerkev. Kipar France Gorše je bil tudi sam navzoč pri posvetitvi. G. Artur Koshuta je naročil posredovalca za vse goriške Slovence. O svojem delu se je Gorše izrazil: »Posrečilo se mi je harmonično doseči, kar sem hotel in menim, da je to moje dosedanje najboljšo delo.«

Ura je šla že čez poldne, ko so bile slovesnosti končane. Mi Goričani smo odšli na kosilo v hotel »Turist«, kmalu nato pa dali štajerski prestolnici slovo in se po postankih v Celju in Ljubljani zadovoljni vrnili na svoje domove.

Z. P.

Častno priznanje za slovenski misal

Kot znano, imamo Slovenci že tri izdaje celotnega slovenskega Rimskega misala. Prvič je izšel med zadnjo vojno (1944) v Ljubljani in je izdajo oskrbel slovenski liturgist, urednik liturgičnih »Božjih vrelcev«, dr. Metod Turnšek z glavnim sodelavcem dr. Tomažem Kurentom.

Druga izdaja slovenskega Rimskega misala je izšla v Celovcu 1961 pri Mohorjevi družbi in ji je prireditelj dr. Metod Turnšek napisal na pot tehtne besede, kot med drugim: »Častno je za naš mali narod, da se je med slovenskimi rodovi pred 1200 leti prvi in v celoti pokristjani. Že okrog 760 je med naše prednike, prve kristjane, prispel sv. Modest, graditelj Gospe Svete in Slovencem prvi škof. Jedro našega naroda je z domačo vladarsko rodovino privedel h Kristusu in k Mariji in naše prednike vključil v vrsto krščanskih kulturnih narodov. Osrečujoč je tudi spomin, da sta pred 1100 leti (867) tudi v naše

KRATKE NOVICE

Seja evropskih škof. konferenc

V Rimu je imel sejo Svet evropskih škofovskih konferenc. Kot zastopnik jugoslovanske škofovske konference se je seje udeležil ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogacnik. Tajnik Sveta je dr. Lojze Suštar, škofov vikar v Churu (Svica), kjer ima Svet svoj sedež.

Krst Stalinove vnukinje

Stalinova hčerka Svetlana, ki je pred leti pribežala v Sev. Ameriko in se tam kasneje poročila, je dala svojo štirimesečno hčerko krstiti na ime Olga. Obred se je izvršil po pravoslavni obredniku, ker izpoveduje Svetlana pravoslavno vero.

DEŽELNE POBUDE

Tečaj za pripravo zemljiško-knjižnih uradnikov

Deželna uprava je objavila v zadnji številki uradnega vestnika razpis o tečaju za pripravo zemljiško-knjižnih uradnikov. Urad zemljiške knjige prehaja iz državne v deželno pristojnost in tukajšnja uprava nudi priložnost za usposobljenje v tem poklicu. Tečaj je brezplačen in je razdeljen v teoretičen in praktičen pouk. Teoretični pouk bo v Trstu v popoldanskih urah, praktični prav tako v Trstu ali na zemljiških uradih v goriški in videmski pokrajini. Kdor bo uspešno opravil končni izpit, bo prejel potrdilo o opravljenem tečaju.

Za tečaj se lahko prijavijo stalni deželni ali državni nameščenci, dalje uradniki zemljiško-knjižnega urada v tukajšnji deželi, ki so dokončali višjo srednjo šolo in vsi drugi s končano višjo srednjo šolo do 30 let starosti. Prošnje za vpis na kolkovanem papirju je treba vložiti na tajništvo tečaja pri zemljiško-knjižni službi v Trstu (Servizio del libro fondiario - ul. Milano 19/1 - Trst) najkasneje do 5. novembra. Isti urad nudi vsa ostala pojasnila.

Dežel. komisija za varstvo Krasa

Državni zakon št. 442 z dne 1. junija 1971 predvideva ustanovitev sedmih področij na Krasu, ki bodo iz znanstvenih

„Consortium musicum“ v goriški stolnici

Zadnjo soboto smo Goričani spet imeli v svoji sredi člane ljubljanske glasbene skupine »Consortium musicum«, že dobro znane po lanski zelo kvalitetni predstavitvi Händlovega oratorija »Mesija« v traviški cerkvi. Zadnji nastop pa je bil še toliko pomembnejši, ker je prav v Gorici posredoval delo doslej še nepoznanega goriškega skladatelja dr. Jožka Jakončiča s prazidbeo njegove »Maše za zbor, orgle in orkester«.

Sobotni koncert je v okviru svojih javnih koncertov organizirala tržaška postaja Italijanske radiotelevizije, ki je program v celoti tudi posnela. Poleg Jakončičeve Maše je koncertni spored obsegal še znano Sattnerjevo kantato »Jeftejeva prisega« za soli, zbor in orkester na besedilo Simona Gregorčiča v orkestraciji Krana Cipejca.

Popolnoma razumljivo je, da je bila v ospredju pozornosti koncerta ljubljanske umetniške skupine prav maša goriškega skladatelja dr. Jožka Jakončiča. Gotovo je le malokdo med nami sploh vedel, da je bil dr. Jakončič muzik, kaj šele tako

pomemben skladatelj. Dr. Jožko Jakončič (1903-1954), ki smo ga Goričani poznali kot odvetnika in profesorja na slovenskih srednjih šolah, žal sam ni mogel nikoli prisostvovati izvedbi glavnine svojega skladateljskega dela. V času svojega življenja se je v skromnosti raje umaknil v zatišje in ni širil javnosti nikoli razodel svoje skladateljske žilice. Glasbo je študiral na Dunaju, spoznaval je takratne glavne glasbene smeri v Avstriji in v slovenskem muzikalnem svetu, pisal pa je verjetno le zase. Šele kako leto sem je njegova zapuščina prišla v večje in strokovne roke ter tako postala spolna skulpturna last. Ker pa osebnost in delo dr. Jakončiča nedvomno zaslužita večjo pozornost in odložitve od naše strani, se bomo k njegovemu liku povrnili v eni izmed prihodnjih števil našega lista.

V »Maši za zbor, orgle in orkester« je Jožko Jakončič izrazil vrh svojega glasbenega ustvarjanja. Skladba sama je monumentalna, sicer ne predolgo delo z običajno delitvijo, pisana v dokaj sorazmernem odnosu med posameznimi deli (brez običajne ornamentike pri zaključnih delih, npr. v »Gloria«, »Credo«). V mašnih delih srečamo obenem polno dramatične sile, lirizma in religioznega doživljanja. Stilistično je gotovo blizu ekspresionizmu, včasih pa lahko iz nje izluščimo tudi kake brucknerjanske zasnove. Orkester in zbor »Consortium musicum« je s sodelovanjem organista Toneta Potočnika delo zelo dognano podal. Dirigent Mirko Cuderman sam je s smislom preciznega interpreta in s pravičnim razpoloženjskim občutjem harmonično poustvaril to edinstveno Jakončičevo delo.

Druga točka sobotnega koncerta je bila kantata za soli, zbor in orkester »Jeftejeva prisega« p. Hugolina Sattnerja. To delo spada med najboljše tovrstne Sattnerjeve skladbe. P. Hugolin Sattner (1851-1934) je med najbolj znanimi slovenskimi zborovskimi skladatelji, zlasti na področju cerkvene glasbe. Omembe vredna sta zlasti njegov oratorij »Assumptio« ali pa kantata »Oljki«. Sam je v svoji glasbi združeval predvsem prvine ecclijanstva z zahtevami nove romantike. Pri izvedbi »Jeftejeve prisega« (motiv, ki so ga uporabili že nešteti veliki skladatelji-mojstri oratorija, kot Händel in Carissimi) sta poleg zbora in orkestra sodelovala še sopranistka Marija Gorenc in basist Jože Stabej. Tudi v izvedbo Sattnerjeve kantate so ljubljanski

umetniki skupno z dirigentom Mirkom Cudermanom ponovno dokazali svojo specifično kulturo v poustvarjanju del iz vokalno-instrumentalne literature. Skoda le, da zaradi lokacije ansambla in solistov (na stolnem koru) glasovi slednjih niso prišli povsem do izraza. Zaradi istega razloga je tudi manjkala direktna zveza med izvajalci in občinstvom, ki bi ustvarila še toplejšo atmosfero.

Koncerta se je udeležilo zelo številno občinstvo, med katerim je bil tudi goriški nadškof. Ljubljanske umetnike je publika ob koncu nagradila z dolgim in spontanim aplavzom. a. b.

Beneški zbor »Rečanj«

obišče sv. očeta

Na pobudo nekaterih rimskih Slovencev bo zbor »Rečanj« iz Ljes v Beneški Sloveniji obiskal Rim in se bo poklonil tudi sv. očetu. Program bo naslednji: V soboto 30. oktobra dospejo v Rim. Naslednji dan, v nedeljo dopoldne bodo peli pri sv. maši v rimski baziliki sv. Križa v Jeruzalemu (S. Croce in Gerusalemme). Popoldne istega dne bodo sodelovali pri žalni svečano sti za pok. nadškofom Alojzijem Fogarjem. Akademijo pripravlja društvo »Slovesek« in bo v običajnih prostorih v ulici Botteghe oscure. Najprej se bodo nadškofa spomnili pri sv. maši v cerkvi, nato še v dvorani. V ponedeljek 1. novembra bo sledil obisk Rima in grobov v Rimu pokopanih Slovencev (p. Prešerna, p. Huga Brena in drugih). V terek, na dan vernih duš se bo nadaljeval obisk rimskega mesta in njegovih znamenitosti. Zvečer pa se bo beneška mladina srečala z vodstvom društva »Slovesek« v hotelu »Bled«. V sredo dopoldne bodo člani zbora pri avdienci sv. očeta v novi dvorani za javne avdiencije. Tam se bodo poklonili sv. očetu in mu izročili poseben dar v spomin na njih obisk v Rimu. Verjetno bodo pred papežem Pavlom VI. zapeli tudi kako beneško pesem.

Vrtnim pevcem zbora »Rečanj«, ki bodo šli v Rim s svojim dirigentom g. Rinom Marchigem, želimo obilo duhovnega in kulturnega zadoščenja. S svojim obiskom v Rimu in Vatikanu bodo pred svojimi nasprotniki izpričali, kdo je za Cerkev in kdo je proti njej, ali poganski tricoloristi z vsemi, ki jim dajejo potuho, ali dobra beneška mladina, ki se zbira okrog svojih duhovnikov.

Izkrivljeno poročanje

Ljubljanska »Družina« je v številki 18 z dne 19. septembra 1971 prinesla članek z glavnim naslovom »Srečanje s kardinalom Königom ter s podnaslovom »Intervju je pripravila skupina slovenskih študentov, ki se je udeležila tečaja na Dunaju«.

»Primorski dnevnik«, ki rad pravi o sebi, da je »napredno in nadstrankarsko glasilo«, je ta članek v celoti ponatisnil, čeprav je izšel v verskem listu kot je »Družina«. To širino bi bilo treba vsekakor pozdraviti, če ne bi isti dnevnik v svoje naslove, ki ne odgovarjajo onima iz »Družine«, položil osti, ki določajo članiku čisto drugačen prizvok.

Takole piše »Primorski dnevnik« z dne 30. septembra: »Zanimiv članek glasila slovenskih škofov o razmerah med koroškimi slovenskimi verniki. — Avstrijskemu kardinalu Königju »ni znano«. — Kako je mogoče, da človek, ki je povrh še duhovnik, ima prav sovražno in nečloveško zadržanje do slovenskih romarjev h Gospe Sveti?«

Iz predrugačenega naslova v »Primorskem dnevniku« bi mogel dobiti nepoučeni bralec vtis kot da je bila pogovorna tema na srečanju slovenskih študentov s kardinalom Königom predvsem Gospa Sveta z župnikom Mucherjem. Toda iz samega članka, kot ga je tržaški slovenski dnevnik ponatisnil, jasno izhaja, da je bila Mucherjeva zadeva le eno od mnogih vprašanj, ki so prišla na vrsto. O »razmerah med koroškimi slovenskimi verniki«, kot stoji v prednaslovu »Primorskega dnevnika«, pa v tistem, kar je objavila »Družina«, sploh ni govora. Zato naslov ponatisnjene članka v »Primorskem dnevniku« ne ustreza vsebinski celoti samega članka.

Da kardinal König ni bil seznanjen z najnovejšimi »podvigji« župnika Mucherja od Gospe Svete, je tudi povsem razumljivo tistemu, ki pozna stanje nekoliko bližje. Prvič, krška škofija ni podrejena dunajskemu kardinalu in sta obe škofiji povsem na isti ravni. Metropolit, ki neka-ko predstavlja avstrijsko Cerkev, je v

Salzburgu. Drugič, znano je, da je kardinal König obložen z mnogimi nalogami kot je vodstvo Tajništva za neverne in da je zato njegova pozornost po poklicni dolžnosti usmerjena predvsem v mednarodno cerkveno dogajanje.

O tem obžalovaju vrednem primeru kardinal niti ni vedel, da bi bili avstrijski škofje o njem v celoti obveščeni. Pravilno je omenil, da bi moral zadevo sprožiti ljubljanski nadškof, ki prihaja na avstrijske škofovske konference. Mislim, da je bilo od kardinala še posebej plemenito, da se je za stvar takoj zavel in zagotovil, da bo govoril s krškimi škofom o tem primeru. (Njegova pripomba, da bi se morali najprej zavzeti za stvar v matični domovini, daje misliti. Saj res ni mogoče pričakovati, da se bodo drugi zavzemali za slovenske stvari, o katerih celo niso obveščeni, potem ko se v matični domovini stvar komaj opazi. - Op. p.)

Dunajski »študentovski dnevi« so bili precej pomanjkljivo pripravljene. Dunajski Slovenci so zanje komaj vedeli, o njih programu ni bilo znano ničesar. Program »dnevov« ni bil poslan niti v slovenski študentski dom »Korotians«. Toda začetne skušnje bodo gotovo obrodile boljše sa-ao ve v prihodnje.

Obžalovati pa je treba poleg tega, da je ljubljanska »Družina« tem »dnevom« posvetila celo stran, medtem ko je v prejšnji številki ob smrti škofa dr. Fogarja objavila komaj informativno notico, tako da Slovenci niti niso zvedeli, koliko je bila ta plemenita osebnost naredila za njihove primorske rojake. Dr. Fogar je vztrajal na škofovskem sedežu v Trstu do leta 1933, ko se je moral umakniti pred podivjanimi fašisti samo zato, ker je branil krščansko pravičnost do vseh narodnosti na Primorskem in še posebej Slovence, ki jih je fašizem brezobzirno uničeval. Ta plemenita furlanska osebnost bi morala ostati za vedno v hvaležnem spominu vsem, ki jim je pri srcu razumevanje vseh ljudi in narodnosti.

J. S., Dunaj

Tiskovna konferenca ob začetku gledališke sezone

V petek 22. oktobra je Slovensko gledališče iz Trsta sklicalo tiskovno konferenco pred začetkom nove gledališke sezone v Gorici. Konferenca se je vršila na goriškem gradu v restavraciji Lanterna d'oro. Udeležili so se je poleg vodstva Slovenskega gledališča zastopniki treh organizacij, ki skupno s SG organizirajo tudi letošnje gledališko sezono v Gorici in sicer E. Košuta za Slovensko prosvetno zvezo, dr. K. Humar za Zvezo slovenske katoliške prosvete ter zastopnik EMAC-a, Bot, ki je zastopal odsotnega predsednika Agatija; prišel je tudi občinski odbornik za šolstvo in prosveto Moise. Poleg teh so bili še časnikarji ljubljanskega radia in televizije, koprškega radia ter razni drugi časnikarji, pa tudi lepo število slovenskih kulturnikov s to stran in onstran meje.

Konferenco je odprl prof. Tavčar, predsednik odbora SG v Trstu, ter nato predal besedo podpredsedniku dr. Dolharju, ki je potem konferenco vodil. Dr. Dolhar je izrazil veselje, da je mogoče tudi letos pripraviti goriški slovenski publiko redno gledališko sezono zaradi pametnega sporazuma organizatorjev. Končal je z upanjem, da bo tudi nova sezona v prid goriškim gledalcem.

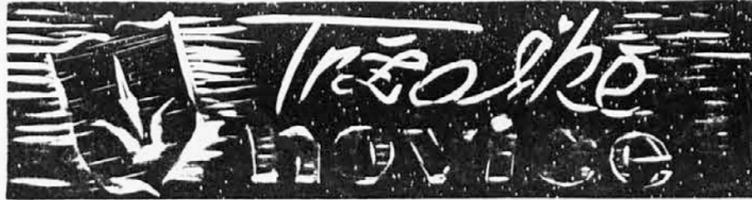
Za dr. Dolharjem so izrekli svoje pozdrave in voščila zastopniki organizatorjev. Zatem je ravnatelj SG F. Benedičič povzel besedo in poudaril uspešnost lanske sezone na Goriškem, kjer je bilo skupno 24 predstav z nad 7.000 udeleženci, ter opisal program za novo sezono.

Obsegal bo osem predstav, ki bodo štiri v gledališču Verdi, štiri v Katoliškem domu. Vsi abonenti bodo imeli v dvorani stalen sedež. Kadar bodo predstave v Katoliškem domu, bosta po dve predstavi, ena na nedeljo popoldne za okoliški abonema, druga na ponedeljek zvečer za mesto. V Verdiju bo pa vsakokrat le po ena predstava za vse abonente. Na programu bodo letos naslednje igre: 28. oktobra nastopi v Verdiju SG z Brechtovo dramo Bobni v noči; 28. in 29. novembra bo predstava v KD in sicer bo tržaško gledališče prikazalo komedijo srbskega dramatika Popovića »Kir Janja ali skupuh«; 16. decembra nastopi v Verdiju Mestno gledališče iz Ljubljane z dramo N. Erdmana Samomorilec; dne 12. januarja 1972 bo Primorsko gledališče iz Nove Gorice gostovalo v Verdiju z igro F. F. Lorca Dom Bernarde Albe, ki jo je pretekli teden oddajala tudi italijanska TV; konec januarja bo znova gostovalo gledališče iz Trsta v KD z ameriškim večerom, to je v tremi enodejankami ameriških dramatikov; 27. in 28. februarja bo na vrsti v KD novost slovenskega avtorja S. Verča iz Trsta Ko luna škilil z desnim očesom; v marcu bomo v KD videli Nušičevo komedijo Pokojnik, ki jo pripravi Primorsko gledališče; sezona se bo zaključila v Verdijevem gledališču v aprilu z izborom iz Commedia dell'arte v prevodu in priredbi Dušana Jovanovića.

Poleg tega osrednjega programa, ki ga bodo izvajali v Gorici, bodo na vrsti še dela za odre na deželi. Pripravili bodo Jaka Stoka Tri tičke in dramatizacijo Cankarjeve Jernejeve pravice poleg nekaj recitalov.

Po tem orisu letošnjega programa, ki ga je podal F. Benedičič, je sledila diskusija. Vanjo so posegli številni navzoči. Tikala se je predvsem letošnjega repertoarja, to je izbranih del, ki se bodo predvajala. Nekateri so bili namreč mnenja,

da bi moralo biti na sporedu tudi kako slovensko klasično delo. Vodstvo Slovenskega gledališča je pojasnilo težave pri sestavljanju programa in obljubilo, da bodo skušali napolniti vrzel s kakim izrednim gostovanjem iz Slovenije, morda Veroniko Deseniško, kot so predlagali nekateri.

Seja odbora Slovenske skupnosti

V sredo 20. oktobra se je sestel na redno tedensko sejo izvršni odbor Slovenske skupnosti v Trstu. Člani odbora so proučili trenutno politično stanje ter razne probleme v zvezi s slovensko narodno skupnostjo.

Kar zadeva potek popisa prebivalstva v naši pokrajini, izvršni odbor Slovenske skupnosti ugotavlja, da raznašalci ne razpolagajo z zadostnim številom slovenskih obrazcev, kot tudi to, da popisovalci nimajo natančnih navodil glede slovenskih razmer; zato izvršni odbor Slovenske skupnosti poziva slovenske prebivalce, naj zahtevajo in izpolnijo slovenske pole.

Slovenska skupnost je tudi posedovala pri pristojnih šolskih oblasteh, da se čimprej uredi poklicni stalež učiteljev v začasnih razredih, ki so bili letos na novo odprti zaradi večjega števila slovenskih osnovnošolskih otrok.

Nazadnje je izvršni odbor Slovenske skupnosti še razpravjal o pripravi obiska pri predsedniku Colombu.

Svetoivanska konzulta o ljudskem štetju

Na seji svetoivanske rajonske konzulte, ki je bila 20. oktobra, so svetovalci razpravljali tudi o ljudskem štetju. Na predlog predstavnika Slovenske skupnosti dr. Mijača je svet odobril resolucijo, v kateri je v uvodu ugotovljeno, da popisovalci niso bili pravilno poučeni o popisu slovenskega prebivalstva ter zato konzulta zahteva, naj občina v bodoče »dosledneje izjavi že nakazano politiko uvajanja enakosti« med obema narodnostnima skupinama. Na koncu resolucija zahteva še, naj bodo popisne pole enakovredne v obeh jezikih.

Akcija za pravično odškodnino

Številni lastniki zemljišč od Kolonkovec do Trebč in Padrič, katerim je družba SNAM (plinovod) vsilila služnost z dekretom o tako imenovani začasni zasedbi, so po posvetovanju s svojo strokovno organizacijo sklenili vložiti pravni postopek (tožbo) proti omenjeni družbi, da bi tako dosegli pravično odškodnino za služnostno pravico. Prisiljeni so seči po tem zakonitem sredstvu, ker je ponujena odškodnina naravnost smešna, saj hočejo vsiliti, če se ne motimo, 69 lir za kvadratni meter. Vsi dosedanji napori, da bi družba priznala primerno odškodnino, so bili zaman. Tako morajo naši kmetje in posestniki kreniti na težko in dolgo pot hlapca Jerneja, da si iščejo pravice na sodniji, kakor se je dogajalo ob drugih masovnih razlastitvah na Tržaškem.

25 let Radijskega odra

V petek 22. oktobra je bila na sedežu Tržaške radijske postaje proslava 25-letnice delovanja Radijskega odra. Prisotni so bili člani Radijskega odra, predstavniki slovenskega in italijanskega tiska ter nekateri člani vodstva Tržaškega radia.

Zbrane je pozdravila gospa Stana Kopitar-Offizia, ki je predsednica Radijskega odra. Prof. Jože Peterlin, umetniški vodja Radijskega odra, je podal pregled 25-letnega delovanja. Radijski oder je v tem raz-

dobju izvedel vsega skupaj 9.294 oddaj. Menda ni pomembnejšega svetovnega, slovenskega ali italijanskega dramskega dela, ki ga ne bi Radijski oder posredoval poslušalcem.

Radijski oder šteje sedaj 20 do 30 igralcev. V petindvajsetih letih pa se je zvrstilo pred mikrofonom 180 različnih igralcev.

Po tem poročilu se je razvil živahen razgovor. Časnikarji so se zanimali, po kakšnem kriteriju se izbirajo predvajana dela. Zvedeli smo, da Radijski oder nič ne odloča pri izbiri. Pripravi mora tista dela, ki mu jih vodstvo radia zaupa v izvedbo. Stavljeno je bilo tudi vprašanje, ali res ni mogoče na tržaškem sedežu RAI-a uvesti televizijskih oddaj v slovenskem jeziku. Podravnatelj tržaškega radia dr. Aldo Giannini je odgovoril, da tega vprašanja ne more rešiti tržaški sedež RAI-a. Rešitev je politična, torej v razgovorih med italijansko in jugoslovansko vlado.

Avstrijska etnična manjšina na Južnem Tirolskem že uživa televizijske oddaje v nemškem jeziku, torej bi lahko bila tudi slovenska manjšina deležna enakih ugodnosti.

Moti nas tudi ugotovitev, da izbira dela za predvajanje le vodstvo Tržaškega radia. Sodimo, da bi vodstvo moralo najti pot, da bi k sodelovanju pri izbiri del pritegnilo na kak način slovensko javnost. To bi brez dvoma prineslo obogatitev radijskega dramskega programa in tudi povečalo zanimanje za oddaje.

Kljub temu, da so razlaščenca za naftovod in Grandi Motori z velikanskimi napori uspeli znatno zvišati odškodnino, morajo sedaj naši ljudje začeti spet tako rekoč od začetka akcijo proti družbi SNAM. To je pač posledica sodnega preganjanja tistih naših rojakov, ki so se v preteklosti odločili zavzeti za razlaščenca. Kajti dokler je bilo v teku omenjeno preganjanje, si nihče ni upal nastopiti v korist oškodovancev ne za plinovod ne v drugih primerih.

Vprašanje onesaženja vode

V Trstu se je mudila na obisku skupina strokovnjakov iz Slovenije, ki proučujejo probleme v zvezi z onesaženjem vode. Njihovo delegacijo je vodil prof. Kokol, sekretar za urbanistiko v Ljubljani. Delegacija je obiskala predsednika tržaške pokrajine dr. Zanettiija in župana Spaccinija. Skupno s tržaškimi strokovnjaki so proučili predvsem stanje morske vode v Tržaškem zalivu, ki se je v zadnjih letih zaradi industrijskih in drugih odpadkov znatno poslabšalo.

Ob zaključku srečanja so soglasno sklenili, da bodo vse ukrepe za preprečevanje onesaženja morja in drugih vodnih tokov skupno proučevali. V ta namen mislijo povabiti k sodelovanju tudi predstavnika Benetk in Ancone, ki so prav gotovo pri tem zainteresirani.

Proti naraščanju cen

Vsi dobro vemo, da cene živin na drobno nekontrolirano naraščajo in to v izključno škodo potrošnikov. Zaradi tega je novi tržaški prefekt dr. Abbrescia dal pobudo, da bi se ta pojav zadržalo. V ta namen so se kvestura, poveljstvo karabinerjev in občinski stražniki dogovorili, da bodo z osebnimi obiski in trgovinah in drugih javnih lokalih skušali nadzorovati cene zlasti živilskih potrebščin. Doslej so nameščenci omenjenih ustanov obiskali skoro 1.300 trgovin in javnih lokalov ter pri tem ugotovili 28 prekrškov v zvezi s cenami, 38 lastnikom javnih lokalov pa so izrekli usten opomin. Nadzorstvo se nadaljuje.

V okviru splošne akcije proti naraščanju cen se pa pogostoma sestaja na prefekturi posebna komisija za nadzorstvo nad cenami, ki skuša preko raznih strokovnih združenj vplivati, da bi cene ostale stabilne. Podobno obvezo so sprejele Delavske zadruge; s 25. oktobrom so dale v prodajo vrsto živilskih proizvodov po znižanih cenah. Tudi trgovine povezane z Despar bodo s 1. novembrom začele prodajati nekatere proizvode široke potrošnje po izjemnih cenah.

V Marijinem domu v Rojanu
bo v soboto 30. novembra ob 20.30

SLOVESNOST RAZDELITVE SPRIČEVAL

gojencem župnijskih glasbenih šol

SPORED

Nastopijo nekateri gojenci posameznih šol, ansambel Miramar in Gervasio Marcosiognori, svetovni prvak v harmoniki. Sledi razdelitev spričeval.

Sveti misijon v Šempolaju

Ljudski misijon v Šempolaju se bo začel v nedeljo 31. oktobra ob 4^h popoldne z župnijskim pozdravom dveh misijonarjev, z izročljivo simbola duhovske oblasti (štole), s sv. mašo in misijonsko pridigo. Glavne maše, pridige in pobožnosti bodo v navadnih dneh ob 9^h popoldne in ob 7.30 zvečer; v treh prazničnih dneh 1., 4. in 7. novembra pa ob 8., 10.30 in ob 15. uri. V popoldnevih bodo po potrebi partikularna srečanja in snidenja npr. za otroke, mladino, za stanovski nauk, morda kak debatni sestanek, ljudska pobožnost križevga pota in tudi kar si bodo farani sproti želeli in izbrali.

Farani kažejo splošno zanimanje za misijon in duhovno obnovo. Treba bo tudi požrtvovalnosti, da se bodo vneto udeleževali misijonskih pridig in se približali svetim zakramentom. Zdjaj je prilžnost, da se šempolajska fara pokaže, da ni versko tako brezbržna, kakor je dosedanji videz.

Čas je, da premagamo strahopetni obzir pred posmehovanjem nasprotnikov. Treba bo malo več moškega poguma in krščanske samozavesti, da se ne bomo sramovali javno pokazati svojega verskega prepričanja.

cev ima 60.000.

IZ DALJNE PRETEKLOSTI

Tudi ko je bilo mesto Szekesfehervar za nami, je še vedno bilo povsod videti le ravnino. Devet kilometrov od mesta na levi strani se je pokazalo jezero Velence, ki ima 26 kv. km površine. Ribiči in lovci na ptice ga močno cenijo, kajti zelo je bogato na vseh vrstah sladkovodnih rib, v bičju pa mrgoli ptičjih gnezd in ptičjega zaroda. Tudi italijanski lovci ga dobro poznajo.

Končno pa je ravnina prenehala. Pred nami so se pojavili griči. Bili smo blizu madžarske prestolnice. Ti griči so polni zgodovine, saj jih je uporabljal že prazgodovinski človek za svoje bivališče. V njih votlinah je našel svoje gnezdo in ptičjega zaroda. Tudi italijanski lovci ga dobro poznajo.

V času prehoda iz bronzne v železno dobo se pojavijo okoli leta 550 pr. Kr. Skiti, za njimi Iliri, ki jih v 4. stoletju pr.

Z GORIŠKEGA

Prispevek italijanskih župnij goriške nadškofije za misijone

Danes objavljamo vsote, ki so bile nabrane v važnejših italijanskih župnijah goriške nadškofije v času od 1. marca 1970 do 28. februarja 1971. Ker se je v celoti nabralo v goriški nadškofiji 11.189.680 lir in odpade 2.062.065 lir na 21 slovenskih župnij, cerkva in zavodov, je bil prispevek italijanskih župnij in ustanov 9.027.615 lir. Posamično so pa darovali:

Aiello 246.600; Oglej 100.000; Brazzano 32.000; Koprivno 73.500; Cervignano 691.000; Krmin: župnija 75.665, bolnišnica 85.000, Sv. Leopold 61.000, Rosa Mistica 65.000; Fiumicello: Sv. Lovrenco 30.975, Sv. Valentin 49.000; Fogliano 65.000; Gradiška: župnija 91.700, Dom onemoglih 20.000, Sv. Valerijan 67.000; Gračevo 150.000; Ločnik: župnija 110.000, Dom onemoglih 50.000; Mariano 58.500; Međa 107.000; Tržič: Sv. Ambrož 600.000, Marcelliana 105.000, bolnišnica 100.000; Moraro 91.700; Moša 53.000; Zdravščina 80.970; Redipuglia 88.530; Romans 167.000; Ronchi 340.000; Ruda 76.000; Rutarji 25.000; Zagraj 75.000; S. Canzian 45.000; Sv. Lovrenco pri Moši 16.275; Sv. Marko ob Timavi 81.150; Martiščina 47.250; S. Pier d'Isonzo 77.000; S. Vito al Torre 140.600; Scodovacca 20.080; Strassoldo 40.000; Turjak 410.000; Vermegliano 35.500; Villa Vicentina 58.210; Villesse 108.000 lir.

Patriarh Atenagoras o pakistanskih beguncih

Svojo solidarnost s sv. očetom, ki se je zavzel za pakistanske begunce, je izpričal tudi patriarh Atenagoras, ki se je v posebnem pismu obrnil na papeža in zapisal: »Pridružujemo svoje žrtve in molitve k žrtvam in molitvam vaše svetosti za lajšanje gorja pakistanskih beguncev in se iskreno zavzemamo za mir kakor ga goreče oznanja vaša svetost.«

Tudi visoki komisar za begunce pri OZN se je zahvalil papežu za njegovo prizadevanje v korist pakistanskih beguncev ter za pospeševanje pravičnosti v svetu. Pa pež Pavel VI. je osebno daroval za Pakistan 20.000 dolarjev ter prsni križ papeža Pija XII., ki ima izredno vrednost. Izkupček je šel za pakistanske begunce.

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Sporod od 31. okt. do 6. nov. 1971

Nedelja: 9.30 Z ansamblom Mihe Dovžana. 10.50 Otroška matineja. 11.40 Mestece Peyton.

Ponedeljek: 18.55 Kajuh: Sedem ljubezenskih. 19.10 Potoček, postoj. 20.35 Ingo: Ubita samota. 21.25 Mozart: Requiem. Torek: 17.45 Carodejev klobuk. 18.30 Zabavno glasbena oddaja. 19.05 Vzgoja za življenje v dvoje. 19.30 Pravilna prehrana. 20.35 Onkraj - slovenski film.

Sreda: 17.50 Doktor Doolittle - film. 19.05 Na sedmi stezi. 20.35 Uskokovič: Cedomir Plič. 21.40 Borodin: Knez Igor - opera.

Četrtek: 17.45 Veseli tobogan: Anhovo. 18.30 Svet, v katerem živimo. 19.05 Enkrat v tednu. 20.35 Četrtkovi razgledi. 21.25 Maupassantove novele.

Petek: 17.45 V 80 dneh okrog sveta. 19.00 Mestece Peyton. 20.35 Upnik brez razloga - ameriški film.

Sobota: 14.00 Mednarodno prvenstvo v namiznem tenisu. 16.30 Košarka Olimpija: Jugoplastika. 18.15 Junak mojega življenja - film o Dickensu. 21.35 Kratek film. 22.00 Oddelek S - serijski film.

Kr. zamenjajo Kelti s svojo že precej visoko razvito kulturo.

Leta 10 pr. Kr. se pojavijo prve rimske legije. Očividno se Kelti ne upirajo dosti. Hitro je sprjaznijo z zavojevalci, sprejmejo njih jezik in kulturo. Rimljani ustanovijo samostojno provinco Panonijo. Ta obsega pokrajino južno in zahodno od Donave. Zanimivo je, da Rimljani preko Donave v današnje madžarsko puščavo niso nikdar šli. Tam so živel neovirano razna nomadska ljudstva, ne da bi jih kdo omejeval v svobodi gibanja.

Vsaka provinca mora imeti tudi svoje glavno mesto. Tudi Rimljani ga ustanovijo za Panonijo. Imenuje se Aquincum. Njega razvaline ležijo 8 km severozahodno od Budimpešte. Najprej je to le oporišče za vojake, pod cesarjem Septimijem Severom (193-211) pa dobi tudi tržne pravice. Iz tega časa je mogočen amfiteater, še danes ohranjen, v katerem je bilo prostora za 13.000 ljudi.

(se nadaljuje)

J. JK.

(4)

V KRALJESTVU SV. ŠTEFANA

Danes ima Veszprem 35.000 prebivalcev ter lastno univerzo, kjer je znana zlasti stolica za težko industrijo. Turisti najdejo v njem marsikaj zanimivega: stolnico iz 13. stoletja, ki so jo Turki sicer porušili, pa so jo leta 1723 v baročnem slogu obnovili, škofijsko palačo prav tako v baročnem slogu in Gizelino palačo, to je postopje, ki ga je tu zgradil kralj sv. Stefan za svojo ženo Gizelo z Bavarskega, katera ga je spreobrnila h krščanstvu.

NAPREJ PROTI BUDIMPEŠTI

Pa vrtno se zopet na južno stran Blatnega jezera, kjer me s številnimi postanki nosi vlak proti madžarski prestolnici! Na vseh postajališčih je silno živahno. Smo v prvi desetini septembra in letoviščarji

se vračajo v svoje dežele. Največ je Nemcev, tako iz zahodne, »kapitalistične«, kot iz vzhodne, »demokratske«. Ti moderni nomadi 20. stoletja danes preplavljajo vso južno Evropo. Najti jih je ob Črnem morju, po vseh sredozemskih državah in še po afriških obalah vse do Kanarskih otokov. Seveda je vse v njihovih počitnicah skrbno planirano. Ze doma si potom potovalnih agencij vse uredijo in vse naprej v markah plačajo. Zato se zelo razburijo, če morajo na kraju letovanja potem še kaj kot »extra« dodati. Pravijo, da se jim to zlasti v Italiji in Jugoslaviji dogaja. Seveda vihajo nos, domačini pa zaradi njihove pretirane varčnosti prav tako. Na najboljšem glasu v turističnih krajih so Severnoamerikanci in Italijani. Tem se denar nič ne smili, ko je treba dati napitnino in plačati malo bolj zasoljen račun.

Ko je železna kača zapustila Blatno jezero, je bil vlak že nabito poln. K sreči se je ustavil le še v mestu Szekesfehervarju, ki je oddaljeno 69 km od Budimpešte.

To mesto, čigar ime Slovenec kar težko

izgovori ne da bi si jezik lomil, je za madžarsko zgodovino zelo pomembno. Ze v rimskem času je v bližini stalo naselje Gorsium. Kralj sv. Stefan (1001-1038) je iz kraja naredil svojo prestolnico. Bazilika, ki je nato zrasla v mestu, je do 16. stoletja služila obredu kronanja ogrskih kraljev. Do leta 1539 se je Szekesfehervar imenoval Alba regia. Tu je leta 1222 kralj Andrej II. iz rodbine Arpadov (1205-1235) podpisal »Zlato bulo«, ki je potem bil za več stoletij najvažnejši ustavni dokument takratne madžarske države. Po njem je prišlo plemstvo do velikih pravic, ki jih je potem skušalo krčevito držati, vse do razpada avstro-ogrske monarhije.

Poleg lepih dni pa je to mesto doživelo tudi bridke čase. V 13. stoletju so ga opustošili Mongoli, ki so v letih 1241 in 1242 preplavili vso Madžarsko ter prodrli do dalmatinske obale, tri sto let kasneje so pa prišli še Turki (leta 1543) in v njem gospodarili do leta 1688. V tem času so bile uničene kronanjska cerkev, vse važnejše stavbe in svetišča. Sedaj je mesto važno železniško središče, sedež težke industrije, pa tudi sedež škofije. Prebival-

Občni zbor prosvetnega društva »Štandrež«

V četrtek 21. t. m. je imelo prosv. društvo »Štandrež« občni zbor. Vodil ga je dr. Damijan Paulin. Odborniki so podali vsak svoje poročilo in sicer predsednik, tajnica in blagajnik. Iz poročil je bilo razvidno, da je bilo štandreško društvo v pretekli sezoni zelo delavno. Naštudiralo je dve novi igri in z njima gostovalo po raznih odrih na Goriškem, Tržaškem, Koroškem in tudi v Svici. Pozabili niso na domačo vas in so v dvorani Mladinskega doma imeli sami ali z gostovanji enajst dramskih nastopov.

Poleg dramatike je društvo gojilo tudi petje. Pevski zbor je prevzel lani učitelj Ivo Bolčina, Maks Debenjak je pa še naprej ostal kot organist. Zbor se je številčno pomnožil, posebno še z nekaj mladimi močmi. Nastopil je ob raznih priložnostih, še več lepih načrtov pa ima za prihodnost.

Z dramskim in pevskim delom je združen tudi šport, saj ima društvo tudi svoj športni odsek. Sportniki vadijo v glavnem na igriščih Mladinskega doma, a tudi v goriških športnih dvoranah. Njihovo društvo Velox je precej delavno.

Prosvetno društvo »Štandrež« izdaja svoje mesečno glasilo »Štandreški zvon«, ki ga brezplačno delijo med člane in tudi med načlane v domači vasi. Trudijo se, da bi složno nastopali z drugimi organizacijami v Štandrežu, posebno z društvom »Oton Zupančič« in z Društvom neposrednih obdelovalcev zemlje. Skupno so pripravili Praznik špargljev ob koncu maja.

Po končanem poročilih so se vršile volitve. Z majhnimi spremembami je bilo potrjeno dosedanje vodstvo.

Povabljeni gostje iz Gorice, Steverjana in Doberdoba smo se prepričali, da se v Štandrežu resno dela in da tudi uspehi ne manjkajo. Vendar moramo nekaj pripomniti. Na občnem zboru je bila udeležba članov majhna. To pa ni pojav samo v Štandrežu, temveč po vseh naših organizacijah. Pa bi se morali zavedati, da je občni zbor najvažnejši akt v življenju društev. Na občnih zborih se dajejo obratni, se začrtujejo smernice za naprej. Občni zbor je parlament, pred katerim je odbor društva odgovoren. Zaposlavljanje občnih zborov se mi zdi, da priča o pomanjkanju čuta za demokracijo pri naših ljudeh. To ni dobro znamenje.

(r+r)

Izjava prosv. društva »F. B. Sedej«

»Prosvetno društvo »Franc. B. Sedej« iz Steverjana je zavzelo odločno stališče proti novemu izigravanju Slovencev v Italiji

ob letošnjem ljudskem štetju. Vabi vse člane, da na pristojnih mestih izrazijo svoje nezadovoljstvo nad takim početjem in zahtevajo, da se enkrat za zmeraj konča z zapostavljanjem našega življa v Italiji.«

Seja upravnega odbora goriške turistične ustanove

Goriška pokrajinska turistična ustanova je imela pred kratkim sejo, na kateri se je razpravljalo o propagandističnem delovanju v pretekli zimi, o uspehu letošnje poletne sezone in o načrtih za bodočnost.

V vseh krajih goriške pokrajine, zlasti pa v Gradežu so letos zabeležili več gostov kot lani. Povečanje gre predvsem na račun domačih gostov. V Gradežu so imeli letos 79.450 italijanskih gostov s skupno 934.100 nočitvami, tujih gostov pa je bilo 66.228 z 823.269 nočitvami.

Na seji so tudi ugotovili, da se da premalo poudarka Brdom in goriškemu Krašu v turistične namene. Zaskrbljenost vzbujajo tudi načrti za gradnjo čistilnice olja in kemijske tovarne v Trziču, saj bo to gotovo škodovalo turističnemu razvoju grškega laguna.

V kratkem bo Gorica imela dva nova moderna hotela B kategorije. Hotel »Internazionale« gradijo na Tržaški cesti. Imel bo 48 sob, vsaka s prho in 93 postelj. Na Korzu Italija pa bo kmalu dokončan »Palace Hotel«. Ta bo imel 75 sob (v vsaki bo kopalnica) s 127 posteljami. Prizidek je dobil tudi hotel »Transalpina«. V njem je 28 novih sob in 40 postelj.

Naj še omenimo, da je goriška turistična ustanova izdala zelo lepo barvno brošuro o naši pokrajini. Tiskana je v italijanščini, francoščini, nemščini, angleščini, hrvaščini in slovenščini. Tiskovnih in zikovnih napak, vsaj kar se slovenščine tiče, ni opaziti, dasi nas zanima, zakaj je slovenščina na zadnjem mestu, čeprav je v goriški pokrajini pogovorni jezik znatnega dela njenega prebivalstva. Isto je opaziti na mejnih prehodih.

Spremembe v zakonu o vzaj. skladu v kmetijstvu

V deželnem zakonu o vzajemnem skladu za primer naravnih nezdov v kmetijstvu št. 33 iz leta 1955 predvidevajo nekaj popravkov, ki bodo prinesli prizadetim hitrejšo in učinkovitejšo pomoč. Po novem osnutku bo postopek za doseg pomoči enostavnejši in hitrejši. Predvidena so ugodna posojila in prispevki za nakup krme in močnih krmil ter drugih tehničnih sredstev; prednost pri podeljevanju pomoči bodo imela živinorejska posestva.

ŠPORT

10. Memorial »M. Filej« - 1971

Odbojka - Razpis in pravilnik.

1. Odbojarski turnir bo organiziralo S. Z. Olympia in se bo vršil predvidoma v Gorici na igrišču v Katol. domu.

2. Turnirja se lahko udeležijo moške in ženske ekipe. Moške ekipe bodo lahko nastopile v dveh kategorijah: člani in dečki (1955 in mlajši).

3. Sistem tekmovanja bo določen pozneje in sicer po številu prijavljenih moštvev; če jih bo 5 ali več, se bo igralo v kolih in po izločilnem sistemu.

4. Vsaka tekma se bo igrala na dva dobljena seta od treh možnih igranih.

5. Tekme bodo potekale po pravilniku FIPAV-a in po glavnem pravilniku za 10. Memorial. Ekipe, ki se ne bo predstavila na igrišču 15 minut po najavljenem začetku tekme, bo izgubila b. b.

6. Organizator si pridržuje pravico, da določi nosilce skupin in spremeni zgornji pravilnik.

7. Organizator ne odgovarja za škodo ali poškodbe, ki bi jih kdorkoli utrpel med tekmovanjem.

8. Vpis bo treba poslati do 2. novembra zvečer na sedež Olympie (viale XX Sett. 85, tel. 81120); vpisnina znaša 600 lir za vsako moštvo.

9. Začetek tekmovanja bo v petek 5. novembra ob osmih zvečer in se bo nadaljevalo v soboto 6. novembra.

ZA KMETOVALCE

Število delovnih dni na posamezna kmečka dela v goriški pokrajini

Za vpis v kmečko bolniško blagajno in pokojninsko zavarovanje je potrebno določeno število delovnih dni, ki jih zahteva posestvo. Na podlagi tega števila se določajo zavarovalni prispevki, ki jih kmečka družina plačuje za socialno varstvo. Da bi se olajšalo in poenotilo ugotavljanje števila delovnih dni na kmetiji, je ministvo za delo in socialno skrbstvo izdalo odlok, v katerem določa za goriško pokrajino število delovnih dni za 1 ha raznih kultur in za eno glavo živine. Razpredelnica loči kmetije v nižinske in gričevnate. Tako je za obdelovanje 1 ha njive v nižinskem svetu potrebno 65, v gričevnatem prav tako 65 dni; za vinograd 130 oziroma 140 dni; za sadovnjak 140 oziroma 150 dni; za gozd v obeh primerih 10 dni in za neobdelan svet tudi 10 dni. Za živino je določeno naslednje število: za govedo 20, za prašiča 9 in za konja 15 dni. Na namakanih področjih se gornje vrednosti zvišajo za 10%.

Podobna razpredelnica je bila pred časom objavljena tudi za tržaško ozemlje.

★

Važno opozorilo naročnikom

Leto gre že h koncu, a kljub temu lepo število naročnikov ni še izvršilo svoje dolžnosti. So pa nekateri, ki se že dve leti ne znenijo, da bi poravnali naročnino, kljub temu, da so med tem časom dobili že štiri opozorila. Vprašamo se, kje je uprava na svetu, ki bi s takimi ljudmi imela še potrpljenje? Kako bi ogorčeno protestirali, če bi jim delodajalec ob koncu meseca rekel: ta mesec ne boste dobili plače. Uslužbenec Katoliškega glasa pa se lahko v resnici to zgodi in to po nemarnosti naročnikov, ki so brez čuta za poravnanje svojih obveznosti.

UPRAVA KATOLISKEGA GLASA

RADIO TRSTA

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15, 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15.

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Sport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Spored od 31. okt. do 6. nov. 1971

Nedelja: 8.05 Slovenski motivi. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Glasba za kitaro. 11.15 B. Traven: »Zaklad Sierra Madre«. Mladinska povest. 11.35 Ringaraja za naše malčke. 11.50 Vesele harmonike. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.45 Miniaturni koncert. 17.30 V. Vukmirovič: »Nočni ekspress«. Radijska drama. 18.30 Revija zborovskega petja. 19.00 Motivi s filmskega platna. 19.30 Bednarik: »Pratika«. 19.45 Slavni mojstri jazza. 20.30 Sedem dni v svetu. 21.00 Iz slovenske folklore: »Ljudske pesmi«.

Ponedeljek: 8.30 Godalni orkestri. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Glasba za harfo. 10.55 Gershwin: Amerikanez v Parizu. 11.15 A. Marodič: »Smeš in solze«. Otroška igra. 14.45 Koncert Slovenske komornega orkestra. 15.30 M. Mahnič: »Kmečki rekjivem«. Drama. 16.05 Pipolove in Mirtove skladbe. 16.40 Bruckner: Simfonija št. 8 v c-molu. Recital basista Jožeta Štebja. 18.30 Slavni dirigenti. 18.50 Schubert: Sonatina. 19.40 »Monteverdi-Chor« iz Hamburga. 20.30 Chopinove skladbe izvaja pianist Rubinstein. 21.00 Satjimbek Apjilov: »Pričakovanje«. Novela. 21.45 Slovenski solisti. 22.40 Iz Webernevega opusa.

Torek: 11.35 Zalostinke izvaja cerkveni zbor iz Stmavra. 11.55 Haydn: Simfonija »Lamentazione«. 12.10 Bednarik: »Pratika«. 17.20 Simfonična glasba. 18.15 Umetnost... 18.30 Komorni koncert. 18.55 Recital sopranistke Berce Košuta. 19.10 Pesniški svet Srečka Kosoveca (3) »Ekstaza smrti«. 19.20 Drobne skladbe Primoža Ramova. 19.30 Nekoč je bilo... 19.45 Spirituals. 20.35 Wagner: »Parsifal«. Opera.

Sreda: 8.30 Izbor znanih melodij. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Glasba za orgle. 10.00 Praznično glasbeno vežilo. 11.00 Simfonična dela tržaških avtorjev. 12.10 Liki iz naše preteklosti. 15.30 V. Calvino: »Izpoved Franciške«. Radijska drama. 16.10 Glasb. vrtljak. 17.15 Za mlade poslušavce. 18.15 Pevec dneva: Mino Reitano. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Tržaški motivi. 19.40 Moški zbor »Mirko Filej« iz Gorice. 20.30 Jožko Jakončič: Maša za zbor, orgle in orkester. Sattner: Jeftejeva pri-sega, kantata za solista, zbor, orkester in orgle. Izvajata zbor in orkester Consortium Musicum iz Ljubljane. Posnetek javnega koncerta v goriški stolnici 23. oktobra letos. 21.30 Večer romantičnih melodij.

Četrtek: 8.30 Pihalne godbe. 9.00 Pesmi prve svetovne vojne. 9.20 Folklor iz vsega sveta. 10.00 Casella: Missa solemnis »Za mir«. 12.10 Pod farnim zvonom župne cerkve v Mačkovičah. 14.30 Kitarist Lavrenčič. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.55 Glasba iz filmov in revij. 16.30 Recital pianista Krpana. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Plešite z nami. 19.10 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. 19.40 Zbor »G. Verdi« iz Ronk. 20.30 S. Slataper: »Moj Kras«. 21.45 Skladbe davnih dob.

Petek: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 G. Bartolozzi: Otok v prvih letih svojega razvoja. 17.00 Tržaški mandolinski ansambel. 17.20 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 18.30 Sodobni Slovenski skladatelji: Božič. 19.10 Slovenski narečni dokumenti (5) »Slovenski katekizmi na Če-

V nedeljo 31. oktobra bo v Doberdobi v župnijski dvorani ob 16^h tradicionalna

MISIJONSKA PRIREDITEV

1. Igra v treh dejanjih »PRICE«
2. Rajanje po indijskih motivih
3. bogat srečolov (100 dobitkov) za misijone.

dajskem do srede 19. stoletja. 19.40 Moški vokalni kvartet »Zvonček«. 20.50 Koncert operne glasbe. 21.50 Folklorne ples.

Sobota: 11.35 Sopek slovenskih pesmi. 12.10 V spomin Venu Pilonu. 14.45 Glasba iz vsega sveta. 15.55 Avtoradio. 16.10 Album operet. 16.55 Jazzovski koncert. 17.20 Verske aktualnosti v evropskem tisku. 17.30 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost... 19.10 Družinski obzornik. 19.40 Zbor »Slovenskih madrigalistov«. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 Zbrane balade: »Leonora«. 21.10 Zabavni orkester RAI iz Rima. 21.30 Vabilo na ples.

OBVESTILA

VAŽNO ZA DOPISNIKE. Zaradi državnega praznika 4. novembra, ki pade na četrtek, bo naš list izšel že en dan prej, tj. v sredo, paginacija pa bo v torek 2. novembra popoldne. Dopisnike naprošamo, da bi daljše sestavke poslali na uredništvo že do sobote 30. oktobra. Krajše dopise in obvestila pa bomo sprejemali do točka 2. novembra do 10. ure.

Zaključno romanje Apostolstva molitve v Gorici bo v nedeljo 7. novembra na Staro goro pri Čedadu. Romarji naj se udeležijo najprej sv. maše ob 8. uri pri Sv. Ivanu v Gorici. Nato odhod izpred cerkve sv. Karla v Semeniški ulici. Pot bo vodila po Soški dolini do Kobarida. Tam obiščejo pri cerkvi sv. Lovrenca grob pesnika Simona Gregorčiča. Po kosilu v Kobaridu gremo po Nadiški dolini na Staro goro, kjer bo slovesen zaključek letošnjih romanj. Prijave sprejema uprava »Katoliškega glasa«.

Združenje staršev otrok osnovne šole in otroškega vrta pri Sv. Ivanu ter prijatelje mladine vabi vse starše in prijatelje, da se polnoštevilno udeležijo občnega zbora združenja, ki bo v petek 29. oktobra ob 20. uri v prostorih slovenske osnovne šole, ul. Caravaggio 4, Trst. Dnevni red obsega: poročilo, razrešnico, volitve novega odbora in razno.

Slovensko gledališče v Trstu bo predvajalo na državnem praznik v četrtek 4. novembra ob 16. uri v Kulturnem domu Brechtovo igr »Bolni v noči«. Predstava je za abonma red F okoliški.

DAROVI

Namesto prisotnosti pri slovesnosti odkritja plošče v Breginju na rojstni hiši strica dr. Josipa in očeta dr. Nikolaja daruje dr. Nikolaj Tonkli, Gorica, za Zavod sv. Družine v Gorici 10.000 lir.

Za cerkev v Stojakovem: B. C., Gorica, 2.000 lir.

Za ploščo na grobu škofa Mahniča: G. T., Krmin, 1.300 lir.

Vsem plemenitim dobrotnikom Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: Trgovski 70 lir, osmrtnice 100 lir, k temu dodati 8% davek za registrski urad.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

Vsestransko lepa misijonska nedelja v Gorici

Letošnja misijonska nedelja je za slovenske vernike v Gorici bila res misijonska, saj so imeli ves dan v svoji sredi rojaka, misijonarja iz Zambije, p. Radka Rudeža.

Zanje je ponovil v cerkvi sv. Ignacija na Travniku svojo srebrno mašo. Na koru je med mašo zelo ubrano prepeval mešani zbor »Ljube Brataž« pod vodstvom prof. Jericija ter prvič izvajal slovensko mašo Stefana Kovača. Vzdušje v cerkvi je bilo res pristrčno, k čemur je pripomogla tudi živahna beseda g. misijonarja.

Popoldne je bila v isti cerkvi misijonska pobožnost, nato pa prireditev v korist misijonov v Katoliškem domu. Kljub izredno lepi nedelji — temperatura se je dvignila na 25° — so naši ljudje popolnoma napolnili dvorano in galerijo, dokaz, da imajo globok smisel za misijonsko delovanje Cerkve.

Za uvod so igralci prosvetnega društva »Štandrež« odigrali enodejansko »Juntez« in vse navzoče spravili v dobro voljo. Prav bogat na dobitkih je bil tudi misijonski srečolov, ki ga vsako leto z vzorno skrbnostjo in veliko vnemo pripravijo članice Marijine družbe.

Po odmoru je pa nastopil še enkrat p. Radko Rudež. Najprej je razložil, kje je doma in kje je študiral. Tako smo zvedeli, da je bil njegov oče iz Kobjeglave na Krašu, mati pa iz Slavine pri Postojni. Sam se je rodil v Istri, ker so njegovega očeta, ki je bil železničar, prestavljali sem in tja. Končno so ga poslali v Alessandrio v Piemontu, kjer je oče umrl. Mati se je s tremi neposkrbljenimi otroki vrnila v Gorico in vsem trem sinovom omogočila

študiranje. Branko in Radko sta postala duhovnika, Marijan pa živi v Argentini.

Prav privlačno je nato p. Rudež opisal svoje delo in delo ostalih slovenskih misijonarjev v Zambiji, pokazal vrsto barvnih diapozitivov, nazadnje pa zmolil v jeziku nyanya (izg. nianča) očenaš ter podelil v tem jeziku vsem navzočim blagoslov. V prihodnjih dneh se bo spet vrnil v Zambijo.

Tudi letos je izšla misijonska brošura na 24 straneh, kjer je prikazano delo naših misijonarjev v Afriki, Indiji in v Vietnamu. Veseli smo bili tudi slovenskega lepaka za misijonsko nedeljo. Ker ga misijonski urad na škofiji ni oskrbel v slovenskem jeziku, je za to poskrbel slovenski misijonski odsek. V prihodnje pa bi bilo prav, da za to poskrbijo tisti, ki so za to poverjeni.

Predpisana stopnja alkohola v pivu

Z novim državnim zakonom je bilo določeno, da mora navadno pivo — na prodaj v Italiji — imeti vsaj 3% alkohola, specialno pa najmanj 3,5%; pivo z dvojno mero ječmenovega sladkorja pa vsaj 4%. Pivo, ki nosi pridevek brezalkoholno, sme vsebovati največ 1% alkohola.

★

Gledališče »Komedija« iz Zagreba bo gostovalo v soboto 30. oktobra ob 21. uri in v nedeljo 31. oktobra ob 16. uri v Kulturnem domu v Trstu z glasbeno komedijo »Goslač na strehi«. Abonenti SG imajo 50% popust.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

S. P. A.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNICA LIR 600.000.000 — VPLAČANIH LIR 300.000.000

Tekoči računi — hranilne vloge — krožni čeki
varnostne skrinjice — neprekinjena blagajna

Dopisniki po vsej Italiji

MENJAVA VSEH TUJIH VALUT

TRST

Brzjavni naslov: Bankred

UL. F. FILZI št. 10
Tel. 38-101 — 38-045

31. oktobra se obhaja 47. svetovni dan varčevanja. Pridružuje se mu tudi TRŽAŠKA KREDITNA BANKA, ki si je že pridobila velik sloves zaradi svoje solidnosti pri poslovanju. Zato zasluži polno zaupanje.